Family & Children's Service

Hay'ada U' adeega Qoyska iyo Caruurta

Afartanka Kaabeyaasha Horumarinta ee Maxadka Baadhista

40 Developmental Assets in Somali

Afartanka Kaabeyaasha Horumarinta ee Maxadka Baadhista, ee socda waa aasaska dhismaha horumar caafimaad leh ee caawiya dhalinyaradda si ay ugu barbaaraan caafimaad, daryeel iyo xilkasnimo.

Nooca Kaabaha (Category) — **Magaca Kaabaha Iyo Qeexintiisa** (Asset Name and Definition)

Kaabeyaasha Debeda (External Assets)

Taageero (Support)

1. **Taageerada Qoyska**-Qoysku wuxuu gudbiyaa kalgacal heer sare ah iyo taageero.
2. **Wadaxidhiidka anshaxa leh ee qoyska**-Qofka yar iyo waalidkeed/waalidkiis si anshax leh ayay u wada xidhiidhaan, sidoo kale qofka yar wuxuu u ogol yahay talo iyo wano ka raadsado waalidka.
3. **Ehelnimada waayeelka**-Qofka yar wuxuu tageero ka helaa sadex qof oo waayeel ah ama in ka badan oo aan waalidkiis ahayn.
4. **Deris (Sabo) xanaano** leh-Qofka yar wuxuu ku barbaaraa deris xanaaneeya.
5. **Dugsi cimilo xanaano leh**-Dugsigu wuxuu gudbiyaa cimilo (bay'ad) xanaano iyo dhiirigelin leh.
6. **Isku-taxalujinta dugsiga ee waalidka**-Waalidku wuxuu isku taxalujiyaa gargaarka qofka yar sidii uu dugsiga ugu quulaysan lahaa.

Awood siinta (Empowerment)

7. **Bulshadu waxay qiimaysaa dhalinyarada**-Qofka yari wuxuu rumaysan yahay in waayeelka bulshadu qiimeeyaan.
8. **Dhalinyaradu waa waxtar**-Dadka yaryar waxa bulshada laga siiyaa door fiican.
9. **Adeega dadka kale**-Qofka yari wuxuu bulshada u adeegaa saacad ama in ka badan todobaadkiiba.
10. **Badbaadada(nabadgelyo)**-Qofka yari wuxuu badbaado ku dareema guriga, dugsiga iyo sabada (deris).

Xuduuda iyo filashada (Boundaries and Expectations)

11. **Xuduuda Qoyska**-Qoysku wuxuu leeyahay qawaaniin cad iyo ciqaabo, wuxuuna waajib iska (daneeyaa) qofka yari meesha uu ku suganyahay.
12. **Xuduuda Dugsiga**-Dugsiga wuxuu leeyahay qawaaniin cad iyo ganaax.
13. **Xuduuda sabada**-Derisku wuxuu xil iska saaraa korjoogidda dhaqanka (anshaxa) qofka yar .
14. **Waayeelku waa tusmada anshaxa**-Waalidiinta iyo waayeelka kale waa tusmada anshaxa.
15. **Ku dayashada anshaxa asxaabta**-Qofka yar, asxaabtiisu waxay muujiyaan dhaqanka toosan.
16. **Ka filashada samaanta**-Waalidiinta iyo barayaashu waxay qofka yar ku dhiiriyaan inuu dadaalo.

Waqtiga oo si wax-u'oo'leh loo adeegsado (Constructive Use of Time)

17. **Hawlaha curinta leh**-Qofka yari wuxuu sadex saacadood ama ka badan todobaadkii waqtigiisa siiyaa duruustiisa ama tababar muusiiqada, masraxa, ama farshaxanka kale.
18. **Mashruucyada dhalinyarada**-Qofka yari wuxuu sadex saacadood ama ka badan todobaadkii waqtigiisa siiyaa ciyaaraha, gole-yaasha, ururada dugsiga iyo/ama ururada bulshooyinka.
19. **Ururada Diinta**-Qofka yari wuxuu todobaadkii hal saac ama ka badan siiyaa hawlaha haydaha dienta.
20. **Waqtiga guriga**-Qofka yari wuxuu asxaabta la maqanyahay "iyadoo wax gaar ah oo muhim ah aan la qabanayn" laba habeen ama in ka yar todobaadkii.

Kaabeyasha gudaha (Internal Assets)

U'qun-sanaanta wax barashada (Commitment to Learning)

21. **Hiyi ku haynta natiijada**-Qofka yari wuxuu hiyiga ku hayaa inuu dugsiga ku guuleysto.
22. **Ku mashquulsanaanta dugsiga**-Qofka yari wuxuu si buuxda ugu mashquulsanyahay waxbarashada.
23. **Wax-ku-dhigashada guriga**-Qofka yari wuxuu isu xaadiriyaa inuu ugu yaraan hal saac guriga wax ku dhigto maalin kasta oo dugsiyeed.
24. **Ku-xidhnaanta dugsiga**-Qofka yari wuxuu daneeyaa/danaysaa dugsiga.
25. **Wax-akhris madadaalo**-Qofka yari wuxuu todobaadkii iskaga madadaashaa sadex saacadood oo wax akhris ah todobaaadkii.

Anshaxa qiimaynta (Positive Values)

26. **Xanaanaynta**-Qofka yari wuxuu qiimo weyn siiyaa gargaarka dadka kale.
27. **Sinaanta iyo garsoosrka bulshada**-Qofka yari wuxuu qiimo weyn siiyaa fidinta sinaanta iyo yaraynta gaajada iyo saboolnimada.
28. **Toosnaanta**-Qofka yari wuxuu ku dhaqmaa xaqiiqda waxuuna ku adagyahay waxa uu rumaysanyahay/rumaysantahay.
29. **Daacadnimo**-Qofka yari "wuxuu sheegaa runta xitaa marka aanay fududayn."
30. **Xilqaadka**-Qofka yari wuxuu ogolaadaa wuxuu uu shakhsiahaan uga mas'uul yahay.
31. **Is-xakamaynta**-Qofka yari wuxuu rumaysanyahay inaanay muhim ahayn inuu hammi ahaan kacsanyahay ama aanu khamriga iyo mukhaadaraadka kale isticmaalin.

Aqoonta bulshada (Social Competencies)

32. **Qorshaynta iyo go'aanminta**-Qofka yari wuxuu yaqaanaa siduu wax u sii qorshaysto waxna u kala doorto.
33. **Aqoonta xidhiidhka dadka kale**-Qofka yari wuxuu leeyahay caadifad, dareen, iyo xirfadaha saaxiibnimada.
34. **Aqoonta dhaqanka**-Qofka yari wuxuu leeyahay la-xasilka dadka ku kala duwan dhaqanka/qoomiyadda/qabiilka.
35. **Xirfadda u-adkaysiga**-Qofka yari wuxuu u adkaysan karaa jiidashada anshaxa-xun ee asxaabta iyo dhacdooyinka halista ah.
36. **Xallinta iska-hor-imaadka si nababgelyo leh**-Qofka yari wuxuu raadiyaa inuu iska-kor-imaadka u xalliyo si deggan.

Tilmaan anshax (Positive Identity)

37. **Kartida shakhsi ahaaneed**-Qofka yari wuxuu dareensanyahay inuu isagu/iyadu xakamayn karto "wixii aniga igu yimaada."
38. **Qiimaynta nafta**-Qofka yari wuxuu muujiyaa in naftiisu qiimo leedahay.
39. **Dareenka ujeedada**-Qofka yari wuxuu muujiyaa in "noloshiiso ujeedo leedahay."
40. **Aragtida fiican ee waayaha danbe ee shakhsiahaaneed**-Qofka yari wuxuu ku kalsoonyahay aayihiisa/aayaheeda danbe.

Afartanka Kaabeyaasha Horumarinta , waxaa soo saaray Maxadka Baadhista, © 1997. Turjumidda Soomaliga waxaa u qoray Hay'ada U' adeega Qoyska iyo Caruurta, Faarax Cabdi. Haddii aad u baahato naqliyo kale oo turjumaddan boqo boga intarnatka www.famchildserv.org . Kaabayaashan waxa kaliya ee loo daabacankaraa waxbarasho, iyo wixii aan ganacsi ahayn oo kaliya.

Original 40 Assets framework developed by Search Institute, © 1997 Search Institute. Translation into Somali done by Farah Abdo for Family & Children's Service. For additional copies of this translation, go to www.famchildserv.org. This tool may be reproduced for educational or non-commercial uses only.